

SPOT svetovanje Koroška: Ozaveščenost podjetnikov o pomenu krožnega gospodarstva

Pomen krožnega gospodarstva se ne dotika samo podjetnikov posameznikov, ampak človeštva kot celote, saj vsi prebivamo na istem planetu in vsak od nas lahko pripomore za boljšo prihodnost nas vseh, za kar je potrebna le ozaveščenost in odprtost k spremembam v skupno dobro.

Celotno poslovno okolje, kot tudi potrošniki moramo narediti kulturni preskok. Trenutno se v Sloveniji še vedno izvaja linearni model ravnanja z odpadki, po principu: vzemi, naredi, užij in odvrzi. Potrošniki moramo podpirati krožno gospodarstvo in trajnostni razvoj, ter podpirati podjetja, ki se tega zavedajo, s tem posledično pomagati podjetjem in njihovi konkurenčnosti.

Vsekakor so podjetja pri tem bolj izpostavljena, saj le ti v večji meri vplivajo s svojimi surovinami in produkti na naše omejene vire. Njihov korak v sprejemanju alternativnih poslovnih modelov, tehnološkega napredka oziroma krožni model ekonomije, bi pomenil velik korak tako za podjetje samo in posledično za ves svet, saj se s tem spodbudi trajnostni razvoj, večja konkurenčnost in nova delovna mesta. Zasnova krožnega gospodarstva temelji na obnavljanju, njegov cilj pa je v vsakem trenutku zadržati najvišjo možno vrednost proizvodov, komponent in materialov, pri čemer razlikujemo med biološkim in tehničnim tokokrogom. Spreminjanje odpadkov v dragocen vir bi moral biti temelj vsakega podjetja oziroma že v samem začetku načrtovanja poslovne ideje, bi moral podjetnik načrtovati proces kako učinkovito porabiti odpadni material. Pri tem bi osredotočal svoje misli na ponovno uporabo materialov, popravilo ter recikliranje obstoječih materialov in izdelkov. Najpomembneje je, da tehnični materiali krožijo tako, da se ne vračajo v zemljo. Na odpadke moramo gledati kot na surovine prihodnosti in vsakemu posebej dati možnost, da postane nova surovina ter da izkoristimo ves njegov potencial.

Ni pa povsem dovolj samo ozaveščenost podjetnika, ampak so prisotne tudi nekatere posebne politične, družbene, gospodarske in tehnološke ovire, ki onemogočajo širšo izvajanje in sprejem krožnega gospodarstva:

- podjetja premalo vedo o rešitvah krožnega gospodarstva, jih premalo poznajo ali pa nimajo možnosti, da bi jih izvedla;
- gospodarstvo lahko zadrži v linearnem modelu sedanji sistemi, infrastruktura, poslovni modeli in tehnologija;
- naložbe v ukrepe, ki bi izboljšali inovativne poslovne modele in učinkovitost so še vedno nezadostne, oziroma veljajo za tvegane in zapletene;
- odstotek povpraševanja po trajnostnih proizvodih in storitvah je še vedno zelo nizek, zlasti kadar zahtevajo vedenjske spremembe;

- cene izdelkov in storitev ne odražajo dejanskih stroškov virov in rabe energije, ki jih ustvari družba;
- moč in doslednost političnih signalov še vedno ni dovolj močna za prehod na krožno gospodarstvo.

V letu 2019 SPS (Slovenski podjetniški sklad) uvaja nov program spodbud malih vrednosti za mikro, mala in srednje velika podjetja, tako imenovane vavčerje. Na ta način bo MSP podjetjem omogočil poenostavljen dostop do sofinanciranja posameznih storitev, s pomočjo katerih bodo podjetja lahko krepila svojo konkurenčnost in kompetence. Slovenski podjetniški sklad javne pozive za vavčerje objavlja postopoma in še v letu 2019 bodo objavljeni tudi vavčerji za krožno/zeleno gospodarstvo. Vsem MSP predlagamo, da shranijo dokazila, kot so izbira izvajalca, računi, potrdila o plačilih, ipd., saj bodo stroški za vsa vsebinska področja vavčerjev, tudi za zeleno gospodarstvo, upravičeni od 1.1.2019 dalje. Shranjena dokazila bodo podjetniki predložili po objavi javnega poziva pri oddaji vloge. MSP podjetja bodo na ta način lahko pridobila preko vavčerjev nepovratna sredstva v višini 60% upravičenih stroškov za zeleno gospodarstvo, oziroma minimalno 1.000 eur do največ 9.999 eur. Vavčerji so za podjetja na voljo skozi vse leto, rokov za prijave ni. Slovenski podjetniški sklad oddane vloge obravnava zelo hitro in na podlagi preveritve podjetjem sporoči odločitev o odobritvi ali zavrnitvi vloge. Koriščenje sredstev bo možno v letih od 2019 do 2023 oziroma do porabe sredstev.

Na javni poziv se lahko prijavijo mikro, mala, srednje velika podjetja in zadruga, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- imajo svoj sedežev v Republiki Sloveniji;
- se kot pravne ali fizične osebe ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo;
- so organizirana kot gospodarske družbe, samostojni podjetniki ali zadruga;
- imajo na dan oddaje vloge vsaj enega zaposlenega;
- niso v težavah – imajo poravnane finančne obveznosti, niso v postopkih prisilne poravnave, stečajnih postopkih, ipd..

V Sloveniji je že nekaj projektov, ki premikajo meje in v podjetja vpeljujejo sistem krožnega gospodarstva, vendar še kljub temu premalo. Tako obstoječi podjetniki, kot tudi potencialni podjetniki, bi se morali tega zavedati že danes in narediti korake k temu ne čez nekaj časa, ampak danes. Na zahtevo Evropske unije prehod na krožno gospodarstvo zagotovo ni izogiben.

Za SPOT svetovanje Koroška
RRA Koroška d.o.o.:
Danijela Uran, podjetniška svetovalka

Viri:

1. Delo (datum zadnje spremembe: 28.07.2017). Krožno gospodarstvo je za podjetja priložnost [online]. Dostopno na: <https://www.delo.si/gospodarstvo/podjetja/krožno-gospodarstvo-je-za-podjetja-priloznost.html> [17.04.2019].
2. Had.si. (datum zadnje spremembe: 16.10.2016). Kaj je krožno gospodarstvo in projekt Wcycle [online]. Dostopno na: <https://www.had.si/blog/2016/10/16/kaj-je-krožno-gospodarstvo-in-projekt-wcycle/> [17.04.2019].
3. Izvozno okno (datum zadnje spremembe: 25.02.2019). Objavljeni štirje novi vavčerji za pomoč pri internacionalizaciji [online]. Dostopno na: <https://www.izvoznookno.si/aktualno/objavljeni-stirje-novi-vavcerji-za-pomoc-pri-internationalizaciji/> [17.04.2019].

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj
www.eu-skladi.si